

Karácsony, hajnali mise

- pásztorok miséje

Tit 3,4-7

Istenünk emberszeretete

⁴Amikor azonban üdvözítő Istenünk kinyilvánította jóságát és emberszeretetét, megmentett minket. ⁵Nem azért, mert igazak voltak tetteink, hanem irgalmasságból, s a Szentlélekben való újjászületés és megújulás fürdőjében, ⁶akit Üdvözítőnk, Jézus Krisztus által bőven árasztott ránk, ⁷hogy kegyelmével megigazuljunk, s az örök élet reménybeli örökösseivé váljunk.

A tituszi levél Isten szeretetének kinyilvánulásaként értékeli Jézus megjelenését. Ez egyben azt is jelenti, hogy a szerző egy rövid mondatban értékeli Jézus egész üdvözítő tevékenységét. Ebben számára az emberszeretet kinyilvánítása a legjelentősebb. Jézus megváltoztatta a haragos Istenről alkotott képet és egész missziója Isten jóindulatának hirdetése volt. A témát pontosabban a római levél fejti ki: „Krisztus ugyanis akkor, amikor még erőtlenekek voltunk, meghatározott időben meghalt a gonoszokért. Pedig az igazért is alig hal meg valaki, legföljebb a jótévőért adja életét az ember” (5,6-7). Isten filantrópiájának ez a hitvallása, Pál összegzésében. Az emberszeretet ettől kezdve a keresztények számára kötelező feladat lett. Sőt ezzel együtt a legnehezebb az ellenségszeretet is. A legtöbb ember számára a legnagyobb kihívás, hogy az emberszeretet értelmetlen, mert számos esetben a méltatlanok szeretete, vagy az azok iránti jóindulat nem hoz látványos eredményt. De mivel Isten Fia tette ezt, és úgy mutatta be mint Isten viselkedésének lényegét, az irgalmat, ezzel új helyzetet teremtett. Aki ezt megértette, azt Pál apostol a Szentlélekben való újjászületettnek nevezi (5. v.), csak az ilyen szemléletű emberek válhatnak az örök élet örökösseivé.

Az evangéliumban leírt gyermekségtörténetben Jézus születése kapcsán a reménykedő jóság és a gonoszság összecsap. Jézus betlehemi jászlánál megjelennek a napkeleti bölcsek, és a Szent Család életét veszélyeztetni Nagy Heródes hatalommániája. Megmutatkozik az isteni és az emberi hatalom két különböző természete. Egy pillanatra úgy tűnik, hogy az emberi elsöpri az istenit, de aztán változik a helyzet. Mindez a jelenség megismétlődik a keresztény közösségek és az egyé-

nek életében is. Ez a legfontosabb mozzanat. Megtörténik, hogy valaki elveszíti a hitét az emberi jóságban és a szeretet értékében, vagy hogy, éppen ilyen helyzetben erősödik meg. Pál fontosnak tartja, hogy az ifjú krétai püspököt, Tituszt erről felvilágosítsa. Az apostolt minden egyéni és közösségi konfliktusán ez a hit és meggyőződés segítette át. Most a közösségeket fokozatosan át kell adnia egy második nemzedékvezetőknek. Nem lényegtelen tehát, hogy ezek a vezetők képesek-e megőrizni Isten jóságában vetett szilárd hitüket és filantróp magatartásukat.

J. B. Basedow csak a XIX. században alapít egy filantróp mozgalmat a felvilágosodás filozófiai eszméi alapján. Mintaiskolája Dessauban ennek a célnak rendelte alá a nevelést. Az emberi természetet alapvetően jónak tartotta, és azt hirdette, hogy a megfontolt cselekvés az emberi boldogsághoz vezet. Ezt a jó szellemet a nevelés segítségével akarta kifejleszteni az emberekben. Főleg J. Locke és J.-J. Rousseau hatására a test és a lélek együttes képzésére helyezték a hangsúlyt. Az első filantrópok, például Ch. G. Salzmann, inkább teoretikusok voltak.

A modern iskolarendszer az oktatásra helyezi a hangsúlyt, és a nevelés háttérbe szorul. Így ismerethalmazzal ellátott lelkileg sok esetben összezavart emberek kerülnek ki az iskolapadból, akiknek embersége és intelligenciája nem harmonizál egymással.

A keresztény közösségek számára állandó kihívás a megfelelő nevelésben részesült, kellően modern ismeretekkel rendelkező keresztény emberek képzése. Igen nagy veszély, ha a naiv jóságba vagy a „jókodásba” menekülnek a vallásos emberek, és ennek felértékelése alapján utasítják el a tudást. Az ellentéte is félelmetes, ha a magasan képzett emberek palástolatlan agresszivitással valósítják meg elképzeléseiket. Mivel ismereteink a technikai eszközök fejlődésével sok ember életét befolyásolni tudják, nem mindegy, milyen lélek lakik a művelt emberben, hogy Isten könyörülő jóságát képviseli-e, vagy a hatalom könyörtelenségét.